

Gyergyói zenészlányok bécsi szárnyalása

Kósa Mária és Júlia fuvolaművészek nevét egyre jobban megismeri az ausztriai közönség

Kósa Mária

Mindketten Gyergyószentmiklóson születtek: Júlia 1986. május 15-én, Mária pedig 1988. szeptember 15-én. Mindketten egészen kicsik – tizenegy és kilenc évesek – voltak, amikor elkerültek szülővárosukból: előbb Csíkszeredába, majd Székelyudvarhelyre, onnan pedig Júlia Kolozsvárra, Mária pedig Budapestre, hogy egyre magasabb szinten sajátítsák el zenei ismereteiket. Miután Júlia a kolozsvári Zeneakadémia zenepedagógia és fuvola szakán megszerezte diplomáját, néhány évig Gyergyószentmiklóson dolgozott zenetanárként, egészen addig, amíg két évvel ezelőtt férjhez ment Szovátára. Mária a konzervatóriumot Bécsben végezte el, ő tíz éve él a császárvárosban. Őt évvel ezelőtt saját zeneiskolát alapított, ez év elején pedig megálmodott és létrehozott egy fuvolakvartettet, amelyben jelenleg hárman magyarok: *Kósa Mária* és *Júlia*, illetve a kárpátaljai *Gulyás-Megyeri Barbara*. Mellettük a taiwani *Hsin-Hao*

Chang tagja még az együttesnek. A Kósa Máriával folytatott beszélgetésben arra próbáltam választ találni, hogyan lesz egy ifjú gyergyói hölgyből 23 évesen Bécsben zeneiskola-alapító és abban zenei igazgató, 27 évesen pedig fuvolakvartett-alapító és abban zenekarvezető, nem is akármilyen: nem hét, hanem nyolc nyelven beszélő!

• **Honnan ered Önben a komolyzene szeretete, volt-e ennek hagyománya a családjában és miért éppen a fuvolát választotta hangszeréül?**

• Édesapánknak – *Kósa Csabának* hívják – nagyon jó zenei hallása van, ő maga is sokáig énekelt kórusban, s amint észrevettem bennünk zenei tehetségre utaló jeleket, minden lehetséges módon segítette annak kibontakoztatását. Hároméves koromban, amikor a játékgongorán egy alkalommal a Süss fel napot elrontottam, de újrakezdttem és eljátszottam hibátlanul, elvitt az akkor szomszédunkban lakó *Sándor Magdi* zongoratanárnőhöz, aki attól kezdve heti két órában oktatott engem. Kevéssel azután a nővéremmel, Júliával a furulyacsoporthoz is bekerültünk, ott *Fazakas Edit* tanított minket. Az iskolában a felejthetetlen *Ambrus Éva* volt a zenetanárnőnk. Akkor még nem volt Gyergyószentmiklóson zeneiskola, de én kilencévesen elhatároztam, hogy zenész leszek. A televízióban láttam egy fuvolát, és annyira megtetszett, hogy már azt is tudtam: fuvolázni

szetnék. Városunk szeretett plébánosa, *Hajdó István* főesperes elővett a raktárból két régi fuvolát és kölcsönadta, ami óriási dolog volt, hiszen nekünk akkor még nem volt saját hangszerünk, a valóságban nem is láttam addig fuvolát. Csíkszeredában a felvételin kilencévesen eljátszottam kívülről egy zongoradarabot, ami kellően meg is lepte a felvételiztető tanárokat, mint ahogy az is, hogy én nem zongorázni szeretnék, hanem fuvolázni. Így kerültem a tizenegy éves nővéremmel együtt Csíkba. Az első évben folyton beteg voltam, az orvos pedig megállapította, hogy a baj lelki eredetű, a gyökere az, hogy ilyen fiatalon távol kerültem édesanyámtól. Azt mondta, ha nem leszek jobban, haza kell költöznöm. Azután sohasem voltam beteg, annyira megijedtem, hogy abba kell hagynom a zenélést... Négy évig laktunk Csíkszeredában. *Gergely-Simon Ibolyánál* tanultam és rendkívül kedveltem őt, mert világra szólóan jó ember. Szakmailag egy idő után úgy látta, jobb lenne tanárt váltanom. A nyolcadik – a nővérem a tizedik – osztály elvégzése után átköltöztünk Székelyudvarhelyre. *Sándor Attilánál* folytattam a tanulást, közben rendszeresen részt vettem kisebb-nagyobb országos és nemzetközi versenyeken, amelyeket rendre meg is nyertem. 14–16 évesen napi 10-12 órát gyakoroltam. Székelyudvarhelyen két évet töltöttünk, egészen addig, amíg a nővérem ott leérettségizett.

• **Onnan Júlia Kolozsvárra ment. Hogyan merül fel, hogy Ön Budapesten folytassa zenei tanulmányait?**

• Székelyudvarhelyi tanárom, Sándor Attila lánya Budapestre került, így merült fel a gondolat, hogy én is a magyar fővárosban tanuljak tovább. Fél év elteltével kerültem *Alföldy-Boruss Eszterhez* a Continuo Zeneiskolába, ahol a Liszt

Ferenc Zeneakadémia professzorai tanítottak. Fantasztikus élmény volt! Kevesen voltunk, kb. 40-50-en, és valóban kiemelt figyelmet kapott a zenei fejlődésünk. Miután Budapesten leérettségiztem, Alföldy-Boruss Eszter Bécsbe készült a konzervatóriumba tanítani, és megkérdezte, hogy nem volna-e kedvem vele tartani. Így végeztem el Bécsben a konzervatóriumot, szintén nála, sokat utazva közben Európa-szerte. A diplomakoncertemen a szokásokkal ellentétben nem Mozartot játszottam, hanem – örmény gyökereimre tekintettel – egy hegedűre írt Hacsaturján-koncertet. Az egész tanársegreg eljött, mert ilyet még nem hallottak, és mindenkinek nagyon tetszett. A konzervatórium igazgatójával ma is tartom a kapcsolatot, nagy figyelemmel kíséri a szakmai fejlődésemet.

• **Magántanárként az egyetemi éveitől végig tanított. Diplomája megszerzése után nem is töprengett sokáig a zeneiskola megalapításán...**

• Már abban az évben, amikor diplomáztam – 2011-ben – nagyon foglalkoztatott az iskolanyitás gondolata. Egy idősebb osztrák barátommal meg is alapítottuk nyomban az International Music Academy (INTMA) intézményt. Fuvolát, zongorát és zeneelméletet tanítunk, exkluzív keretek között, egyéni oktatás formájában. Azt vallom, inkább kevesebben legyünk és közelebb álljunk egymáshoz, mint sokan és azt se tudjuk, ki kicsoda. A kamarazene, azaz a kiscsoportos zenélés is gyakori nálunk. Hallgatóink hozzávetőlegesen hetven százaléka felnőtt. Ausztriában nagyon sok a zeneiskola, ám kevesen gondolnak a zenét tanulni vágyó felnőttekre. Sok diákunk az iskola megnyitása óta tanul nálunk. Gyakran olyanok jönnek, akik gyermekkorukban nem

engedhették meg maguknak, most pedig, idősebb korukban végre tudnak rászánni időt is, pénzt is, energiát is, hogy megtanuljanak bizonyos hangszeren játszani. Sokan ajándékba kapják a hangszeret a házastársuktól, és természetesen több olyan eset is van, hogy egy családtag elkezd hozzánk járni, majd a többi követi. Legálább hét-nyolc olyan családunk van, ahol majdnem az összes családtag elkezdett már valamilyen hangszeren játszani. Mi is a családunkban sokat zenélünk együtt. Mindig, amikor együtt vagyunk, énekelünk, zenélünk, és ez nagyon komoly összekötő erő. Igyekszem ezt Ausztriában is népszerűsíteni, és jól megy. Mindenkinnek tetszik.

• A tudás milyen szintjéig viszik el a hallgatókat, illetve ők meddig akarnak eljutni?

• Ez nem meghatározott. Van olyan diákunk, aki már akkor itt volt, amikor még nem is volt iskola, és most is itt van. Nem kell ezt adott időkereten belül befejezni, bárki bármennyi ideig tanulhat nálunk. Rendszeresen tartunk jam sessionokat, ahol kötetlenül lehet együtt zenélni. A hallgatóknak kisebb koncerteket, tematikus esteket szervezünk, tangóestet, brazil estet és hasonlókat. Ezeket vagy az iskolában tartjuk, vagy egy lokálban, kávézóban: ahol a hallgatók szeretnék. Vagy ők szervezik meg, vagy mi: ahogyan igénylik. A gyermekeknél más a helyzet, ők jellemzően néhány, leggyakrabban három-négy évig tanulnak egy bizonyos hangszeren játszani, akkor iskolaváltás, elköltözés vagy egyéb ok ezt általában megszakítja. De azok a felnőttek, akik komolyan szeretnének ezzel foglalkozni, és semmilyen ezt megakadályozó változás nem következik be az életükben, éveikig folytatják. És egyre jobb lesznek, egyre

jobban ki tudják fejteni magukat. Van közöttük olyan, aki fiatalon nálunk kezdte, majd négy-ötévnyi közös munka után profi pályára lépett, a konzervatóriumot is elvégezte, és azóta hivatásos zenész. Van ilyen fuvolista, zongorista és dzsesszzenés is, amire én nagyon büszke vagyok.

• Ön mellett kik tanítanak még az iskolában?

• Van egy kiváló görög zongoratanárunk, Andreas Koutropoulos, a nővérem pedig fuvolát és zongorát tanít. Állandó tagok mi hárman vagyunk. Időnként a kvartettünk másik két tagja is besegít.

• Mikor és hogyan jött létre a „bar-na lányok” kvartettje, a The Brunette Quartet?

• Évek óta mindig szerveztem a magam számára szólókoncerteket. A tavalyi, Repülj velem koncertsorozatommal végigjártam a karácsonyi szezont, és szilveszterkor, amikor éjjel fél 3 körül hazamentem, azon kezdtem el gondolkodni, hogy vajon milyen szakmai kihívást találhatnék magamnak az új évben. Egyszer csak felötölt bennem, hogy csináljak egy kvartettet! Minden eszembe jutott: hogy mi lesz a neve, kik lesznek a tagjai, mit fogunk játszani, az egész koncepció kirajzolódott a fejemben, olyannyira, hogy rögtön felkeltem, és megírtam mindezt a három kolléganő-jelöltnek. Ők is nagyon örültek a lehetőségnek, hiszen szabadúszó zenészként nehezebb érvényesülni, mint együttessel, ráadásul nekem az iskola révén megvan már az ehhez szükséges szakmai eszközeim és tapasztalataim. Természetesen a lányok is nagyon lelkesen dolgoznak, így nem hárul rám az összes munka.

• Hol, milyen alkalmakkor nyílik lehetőségük közönség elé lépni?

• Alig néhány héttel a megalakulásunk után játszottunk Hollandiában Európa

legnagyobb fuvolafesztiválján. Ugyancsak kora tavasszal nagy megtiszteltetés ért minket: *Vencser László* igazgató úr meghívta a kvartettünket az ausztriai idegen nyelvű pasztoráció országos igazgatósága fennállásának negyvenedik évfordulója alkalmából március 18-án Bécsben a Kardinal König Hausban tartott ünnepi eseményre. Nagy élmény volt mintegy százötven fős közönség, köztük papok és egyházi előjárók előtt fellépni. Gyakran játszunk magánrendezvényeken, partikon, születésnapokon, esküvőkön, illetve céges rendezvényeken. Az első nyilvános fellépésünket Bécsben október 9-én tartottuk Kunst, Kultur und Kulinarik, azaz Művészet, Kultúra és Konyha címmel egy nagyon kedves osztrák étteremben, a Restaurant am Kalvarienbergben, ahol a tulajdonos nemcsak a konyhára figyel, hanem a kultúrát is támogatja. Olyan vendégeket hívtunk a szakmából és a közéletből, akikkel reményeink szerint a jövőben tudunk majd együttműködni. Ez az este egy zenei utazás volt különböző zenei stílusokon keresztül, kis összefoglalóját adta a repertoárunknak, bár nagyon nehéz volt kiválasztani a műsorra tűzött darabokat... Vivaldi Négy évszakából A tél és A tavasz három tételét, Mozart Kis éji zenéjének szintén három tételét, Claude Debussy Réverie című darabját (fuvolakvartettre hangszerelve), A jégkirálynő animációs film Let it go (Legyen hó) betétdalát, Óz, a nagy varázslóból az Over the rainbow betétdalt, valamint *Ian Clarke* brit fuvolaművész és zeneszerző Zig Zag Zoo című modern darabját hallhatta a közönség. Ez volt az a koncert, ahol bemutatkozott a kvartett új tagja. Történt ugyanis egy tagcsere a közelmúltban: *Daniela Mars* Franciaországba, Lyonba költözött, és a nővérem, *Orbán-Kósa*

Júlia lépett a helyére, nemrég ugyanis úgy döntött, hogy Bécsben folytatja az életét, aminek én nagyon örülök, hiszen neki is fontos a szakmai fejlődése és kiteljesedése. A jelenlegi felállásunk remélhetőleg stabil és hosszú távú lesz. Van beugró-sunk is arra az esetre, ha valamelyikünk megbetegszik, ha pedig egy nagyobb eseményen mind az ötten ott leszünk, akkor kvintettként játszunk majd. Amúgy is tervezünk néhány olyan projektet, ahol több fuvola és több fuvolás kell, ezek is szervezés alatt állnak.

• Mikor és hol játszanak legközelebb?

• Most éppen Magyarországra készülünk: december 5-én este Budapesten a Magyarság Házában adunk adventi koncertet. Jövő év tavaszán ismét elmegyünk Hollandiába, játszunk a fesztiválon és workshopokat is tartunk. Bejelentkeztünk néhány versenyre is, tehát 2016 igazán fontos év lesz számunkra ilyen szempontból is.

• Mindamellett, hogy a kvartett három tagja magyar, hogyan őrzi magyarságát Bécsben?

• Jaj, én magyar vagyok Bécsben is! Nekem sosem volt gyökértelenség-tudatom. Tizenennyolc éve nem élek otthon, Gyergyószentmiklóson, és ebből tíz éve élek külföldön, de nekem sohasem volt nehéz tudni, hogy honnan jövök, mert a szüleink nagyon nagy székelységtudatot neveltek belénk. Akárhová költözöm, édesapám mindig hoz nekem egy székely zászlót és kiteszi a falamra... Noha ma már Bécsbe is hazajövök, nekem Erdély a „haza”, az „otthon”. Bécsben van egy erdélyiekből álló kisebb baráti társaságunk, s kicsit otthon érezzük magunkat, amikor együtt vagyunk. Olyan, mintha hazamennénk. Rendszeresen szoktunk találkozni a nagyobb létszámú Erdélyi

Magyarok Ausztriai Fóruma tagjaival is, velük székely bálókat szervezünk, táncolunk, nótázunk... ez mind nagyon sokat jelent mindannyiunknak. Én mindig minden külföldi ismerősömmel, aki megkérdezi, hogy honnan jöttem, elmagyarázom, hogy hol van Erdély, mi milyen nyelven beszélünk és kik vagyunk. Így mindenki, aki kicsit több időt tölt velem, ezt az ismeretet megszerzi. Olyan szívmengető, amikor az afrikai, zimbabwei énekes barátom és a brazil gitáros kollégám magyarázzák egymásnak Erdély történelmi hátterét... s mind a ketten tölem tudják. Nagyon jó érzés ezt látni és hallani. Nyolc nyelven beszélek, tehát nyolc nyelven el tudom ezt magyarázni neked.

• **Nyolc nyelven beszél? Melyek azok?**

• Magyar, román, német, angol, spanyol, portugál, francia és olasz. Ebből a spanyolt, a portugált, a németet és az angolt napi szinten használom, tanítok is ezeken a nyelveken. Szerintem fontos sok nyelven tudni. Minél több nyelven beszélés, annál több emberrel tudsz beszélgetni, és olyan érdekes, amit ezek az emberek mondanak.

• **Ön erős katolikus közösségből és családból jön: őrzi-e vallásosságát az osztrák fővárosban is?**

• Amikor csak tehetem, elmegyek a magyar szentmisére, mert itt a nagy idegenségben nagyon jó a saját nyelvünkön hallani a Miatyánkot. Elmehetnek a német misére is, az sokkal közelebb van, de inkább felkelek egy órával hamarabb és elmegyek a magyar misére, mert az jobban esik. Otthonosabban szól. Otthoni hangulatot ad. E nélkül sokkal nehezebb lenne. Bécsbe költözésem után három és fél évig a Segítő Nővéreknél laktam, ez a közeg is biztosította számomra a vallási hátteret, de azt eleve magammal hoztam, mert

megkaptam a szüleimtől, a környezetemtől. Ez is sokat segít az embernek ahhoz, hogy tudja, kicsoda, honnan jön és hova tart. Hittel senki nem fog elveszni a nagyvilágban. Én a világ végére is elmehetnék, akkor is tudnám, hogy honnan jöttem és hogy miben hiszek. Ezt semmi nem ingathatja meg bennem. Négy dolog van, amit mindig is tudtam: hogy ki vagyok, honnan jöttem, miben hiszek és hogy fuvolázni szeretnék. Minden egyéb változhat, de ez a négy biztosan nem fog!

• **Milyen gyakran látogat haza Gyergyószentmiklóstra?**

• Ritkábban, mint ahányszor szeretnék. Évente legfeljebb kétszer nyílik alkalmam hazamenni, nyáron és karácsonykor. S ha karácsonykor nem tudok, akkor a szüleim jönnek el. De nagyon szeretnék gyakrabban hazajárni, minden évben azzal a gondolattal kezdem az új évet, hogy idén hát ha háromszor hazaérek, de nem sikerül...

• **Arra nem vágyik, hogy az otthoniaknak is megmutassa zenéjét, együttesét?**

• Dehogynem, nagyon szeretném! Amíg Ambrus Éva néni élt, mindig játszottam a karácsonyi koncerten, amikor otthon voltam, és rendszerint otthon voltam, Székelyföldről és Budapestről viszonylag könnyebben haza tudtam menni. Nagyon fontos volt nekem ez a koncert. Még Hajdó István főesperes idején kezdődött, hogy Karácsony napján a város összes kórusa énekelt a nagytemplomban. Ez volt az úgynevezett karácsonyi koncert. Ambrus Éva néni Dalocska nevű gyermekkórusában kicsi korom óta benne voltam, azzal énekeltünk mindig, de énekelt a nővérem és édesapám is. Az összes kórus ott volt, Éva néni vezényelte. A nővéremmel fuvolán is játszottunk sok-sok éven keresztül. Nagyon szerettem Ambrus Éva néni,

fantasztikus zenész volt és kiváló pedagógus. Nagyon megviselt minket a halála. Nem is játszottam azóta a karácsonyi koncerten, sőt otthon máshol sem. Örvendtünk, amikor meghallottuk, hogy a Gyergyószentmiklósi Művelődési Központ komolyzenei bérletet nevezett el róla. A

kérdésre visszatérve: elképzelhető, hogy jövő nyáron meglepjük valamivel az otthoniakat... Reméljük, a terveinket siker koronázza majd. Sokat jelentene ez nekünk is.

Varga Gabriella

Megjelent az Új Kelet -ben, 2015.11.20

A Vatikáni-Rádió március 30-án elhangzott magyar adásából

Ferenc pápa jókívánságait küldte az argentinai és chilei örmény egyház vezetőjének. Kissag Mouradian érseknek püspökké szentelése 25. évfordulója alkalmából. Az Argentin Köztársaság Örmény Központja közleményben adott hírt a pápa üzenetéről, amelyben csatlakozik az ünnephez és a hálaadáshoz, amelyet március 22-én tartottak.

Gyümölcsöző és testvéri szolgálat
„Kedves Testvérem, az Úr fizesse meg mindazt a jót, amit tettél és teszel a továbbiakban” – olvasható a Szentatya levelében. A pápa köszönetet mond Istennek az örmény érsek szolgálatáért és imádkozik, hogy tevékenysége legyen továbbra is gyümölcsöző. Jézus áldását és Szűz Mária oltalmát kéri a latin-amerikai ország minden örmény közösségére.

Régi barátság

Az örmény közösség közleménye emlékezett a baráti kapcsolatra, amely a pápát és Mouradian érseket egymáshoz fűzi azóta, hogy Jorge Mario Bergoglio bíboros Buenos Aires érseke volt. Az argentinai apostoli nuncius Emil Paul Tscherrig érsek, Mario Poli bíboros, Buenos Aires jelenlegi érseke és Carlos Nanez, Cordoba

érseke is jókívánságait fejezte ki az örmény érseknek, akít a Buenos Aires-i örmény központban ünnepeltek közel 450 meghívott jelenlétében, az állami és egyházi hatóságok képviselőivel. Közel 135 ezer örmény él Argentínában, amely a legnépesebb örmény lakosság Latin-Amerikában és az egyik legnagyobb a világon. Többségük Ciliciából, Szíriából és Libanonból vándorolt be. Buenos Aires-ben az örmény közösség szoros kapcsolatot ápol a baszk közösséggel zenei és kulturális rendezvények keretében. (sv)

